

-***-

SENTÈNCIA 08-04 DE 2 DE FEBRER DE 2004

Ponent M.I.: Sra. Marie CONTE

ANTECEDENTS DE FET

I.-RESULTANT: Que el Tribunal de Corts dictà sentència en data 12 de febrer de 2003, amb la següent part dispositiva:

"FALLEM: que hem de condemnar i condemnem Daniel G.P. com a responsable penal en concepte d'autor del delictes major de lesions per imprudència, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a la pena de UN MES DE PRESÓ CONDICIONAL, a la multa de SIS-CENTS (600) EUROS i al pagament de les despeses processals causades.

En concepte de responsabilitat civil es condemna DANIEL G.P., solidàriament amb la Companyia d'Assegurances Catalana-Occident a indemnitzar a CARLOS MANUEL S.M. la quantitat de 177.919 Euros, deducció feta de la quantitat ja cobrada pel perjudicat com a provisió de fons, i a la Caixa Andorrana de Seguretat Social en la quantitat de 35.419,30 Euros."

II.-RESULTANT: Que la sentència es recolza en els següents fets que declara provats:

"que en data 11 de maig de 1998 vers les 23 hores el processat Daniel G.P., nascut el 10 de setembre de 1974, de nacionalitat andorrana i sense antecedents penals conduint el vehicle marca Volkswagen Golf GTI matrícula AND. 50794, propietat del seu pare i assegurat a la Companyia d'assegurances Catalana-Occident S.A., circulava per l'avinguda Carlemany d'Escaldes en direcció vers Encamp quan a l'arribar a l'alçada de la Plaça Coprínceps i per tal d'accedir-hi es situà en el carril central de circulació habilitat a l'efecte efectuant ràpidament maniobra de gir a l'esquerra interceptant la normal trajectòria de la motocicleta marca Yamaha TCR 80 matrícula AND.8811 que conduïda pel seu propietari Carles Manel S.M. circulava en direcció oposada per la mateixa avinguda, tot

just provenint del semàfor que hi ha radicat a l'anterior encreuament, situat i prop i conegut com La paella.

La motocicleta col·lidí frontalment amb la portella lateral dreta del vehicle, trencant el parabrises i sortint el seu conductor Carlos Manuel S. projectat sofrint traumatisme craneoencefàlic i diverses lesions d'important consideració als pulmons, mandíbula i genoll amb un temps de consolidació de 1232 dies, restant-li importants seqüeles per les quals reclama. Així també patiren danys materials els dos vehicles implicats."

III.-RESULTANT: Que contra l'esmentada sentència s'interposà recurs d'apel·lació per part de la Lletrada concepció CRIADO FERNÀNDEZ advocat de Daniel G.P., Serafí G.G. i la companyia d'assegurances CATALANA OCCIDENT SA, demanant la modificació de la sentència, en el sentit d'imposar a Daniel GARCIA PALACIOS una pena d'advertiment i multa de 150 €, i pel que fa referència a la responsabilitat civil, demana que es consideri la existència de corresponsabilitat que s'hauria de fixar en un 50% per al processat i per a Carles Manuel S.M., sol·licitant que es modifiquin els imports indemnitzadors fixats.

Reprotxa al Tribunal de no haver retingut, pel que fa la responsabilitat civil, una partició de responsabilitat, i d'haver omès a aquest efecte de tenir en compte la falta del conductor de la motocicleta consistent en l'excés de velocitat.

Desenvolupa l'argumentació següent:

- L'escassa cilindrada de la motocicleta no és una prova de l'absència d'excés de velocitat, en la mesura en la qual la velocitat estava limitada a 40 Km/h.

- A l'hora de l'accident la poca circulació que hi havia permetia circular a una velocitat superior als 40 Km/h.

- La credibilitat del testimoni Núria V. es pot posar en dubte, a l'haver estat proposada per la mare de la víctima amb la qual treballava i tenia relació d'amistat.

- L'atestat policíac fa referència a la declaració del testimoni G.H., que declara que circulava darrere de la víctima a una velocitat de 50 o 60 Km/h, i als importants danys soferts per ambdós vehicles, i al fet que Carlos Manuel S. va ser projectat, a conseqüència del xoc, a 6 metres i el seu vehicle a 10 metres, que atestiguen de la velocitat excessiva de la motocicleta.

- L'excés de velocitat en resulta igualment d'una traça de frenada de 3 metres.

- El peritatge imparcial presentat per l'empresa Preper SA conclou a l'excés de velocitat de la motocicleta que ha contribuït a la realització de l'accident, després d'haver tingut en compte una sèrie de dades tècniques que li permetien retenir una velocitat de 54 Km/h.

- El peritatge de Preper SA no ha estat desvirtuat pel peritatge de Peritaxa aportat per l'acusació particular.

- L'excés de velocitat de Carlos Manuel S. va tenir l'efecte d'agreujar les conseqüències de l'accident.

Demana a més la reducció de les sumes atorgades pel Tribunal de Corts per algunes de les indemnitzacions acordades:

-Despeses relacionades amb la hospitalització i convallescència, 4.689,56€.

-IPP de 38%, 41.650,13€.

-Pretium Doloris, 24.040,48€.

-Perjudici estètic, 2.404,04€.

-Perjudici de Lleure, 4.808,09€.

-La indemnització en l'import de 3.005€ en concepte de trastorns familiars és injustificada, l'ajuda d'una tercera persona no era estrictament necessària.

La indemnització atorgada a aquest títol no pot en tot cas excedir la suma de 601,01€.

IV.-RESULTANT: Que també interposa recurs d'apel·lació la Lletrada Emma CABRERIZO LÓPEZ, advocat de Carles Manuel S.M., demanant la revocació de la sentència en el sentit d'estimar la reclamació pels danys materials causats en la motocicleta del perjudicat a la suma de 2.634,22€.

Exposa que el Codi de Procediment Penal vigent al moment de la primera declaració davant del Batlle atorgava qualitat de part al denunciant, sense cap altra formalitat.

El Codi de Procediment Penal entra en vigor quan ja el sumari es troba al Tribunal de Corts i Carles Manuel S.M. no formula querella pels danys, d'una part perquè la seva constitució estava d'acord segons el Codi de Procediment Penal en vigor en l'època en la que s'havia constituït, d'altra part per no retardar el procediment.

Invoca una sentència de 30 de gener de 2001 del Tribunal de Corts en contradicció, sobre aquest punt, amb la sentència recorreguda.

Contesta algunes de les indemnitzacions atorgades pel Tribunal de Corts que estima infra valorades i de les quals sol·licita l'augment a les sumes següents:

- ITT o lucrum cessans: està justificat per la producció d'un contracte que a comptar del mes de juliol de

1998 el perjudicat hauria cobrat el salari mínim. La indemnització, doncs, s'ha d'avaluar a 27.717,11€.

- Perjudici estètic, 6.010,12€.

- Perjudici de lleure, 12.020,24€.

Estima que l'import de 3.005,06€ reclamat en concepte de perjudicis accessoris (despeses d'advocat) se li ha d'atorgar.

S'oposa al recurs formulat per la defensa de Daniel G.P., Serafí G.G. i CATALANA OCCIDENT SA, fent valer que la pena pronunciada no és excessiva, que l'excés de velocitat de Carles Manuel S.M. no s'ha establert; que en la hipòtesi en que es provés aquest excés de velocitat no tindria cap incidència en la producció de l'accident ni sobre les seves conseqüències.

Demana la confirmació de la sentència, en el que respecta la indemnització de les despeses relacionades amb la hospitalització, l'IPP i el Pretium Doloris.

V.-RESULTANT: Que el Ministeri Fiscal compareix i s'oposa als recursos formulats, en base a la següent argumentació:

1) Recurs del processat i de la cia. d'assegurances Catalana Occident SA.

Independentment de la velocitat de la motocicleta, la causa directa i eficient en la causació de l'accident és la maniobra de gir a l'esquerra del processat.

L'afirmació de Daniel G.P. que no va veure la motocicleta és desvirtuada per la declaració del testimoni Núria V.C..

La velocitat de la motocicleta no podia ser molt elevada tenint en compte que es trobava aturada al semàfor.

-No s'ha provat l'excés de velocitat de Carles Manuel S.M.

La pena imposada, respecte a la pena encorreguda, no és excessiva per la gravetat de la falta comesa i de les seves conseqüències.

2) Recurs de Carles Manuel S.M.

-La normativa del Codi de Procediment Penal anterior és d'aplicació si és més favorable al processat o al reu pres o condemnat.

En el present cas, la manca d'interposició de querella pel perjudicat impedeix l'exercici de l'acció penal en delictes perseguibles únicament a instància de part i, en conseqüència la determinació de la responsabilitat civil derivada de la infracció penal.

VI.-RESULTANT: Que també compareix per oposar-se al recurs del processat el Lletrat Salvador CAPDEVILA PALLARÈS actuant en representació de la CASS.

Observa que l'informe pericial de Preper SA, reté certament una velocitat de 54 Km/h, admetent que si la velocitat de la motocicleta hagués estat de 40 Km/h, la col·lisió s'hauria produït igualment.

FONAMENTS DE DRET

I.-CONSIDERANT: Sobre la responsabilitat, que Daniel G.P. sol·licita la revocació de la sentència per motiu que s'imposa una partició de la responsabilitat, a concurrència de 50% per a cada part implicada en l'accident.

Que en ressurt de les proves practicades que Daniel G.P. efectuava una maniobra de gir a l'esquerra sense respectar el senyal de "cediu el pas" que li era preceptiu, i sense haver verificat prèviament que podia efectuar aquella maniobra sense xocar amb els vehicles que circulaven en sentit contrari i per tant prioritaris. Va cometre una falta en relació directa amb la producció de l'accident. Que el processat no contesta l'existència de la falta de conducció que se li imputa, ni la seva responsabilitat penal en el delictes major de lesions per imprudència. Que el pronunciament d'una partició de la responsabilitat civil només pot intervenir en la mesura en què es reuneixin dues condicions a saber: l'existència d'una falta imputable a la víctima Carles Manuel S.M. i d'un lligam de causalitat cert i directe entre aquell comportament culpable i el dany citat.

Que els testimonis recollits a l'acte del judici oral i concretament aquells de Núria V.C. afirmant haver vist la motocicleta circulant en sentit contrari, i de Josep Ignasi G.H. circulant a una velocitat aproximada de 50 km/h, sense haver-ho pogut verificar amb certesa, el seu comptador de quilòmetres estava espatllat, no permeten retenir en contra del perjudicat una velocitat superior a aquella de 40 Km/h autoritzada en el lloc de l'accident. Que l'informe realitzat pel Servei de Policia emet simples hipòtesis en quant a la possibilitat d'una velocitat superior a 40 km/h, basant-se en les declaracions de Josep Ignasi G.H.

Que els peritatges realitzats per Preper i Peritaxa a instància de part no permeten establir amb certesa l'excés de velocitat al·legat, en la mesura en la qual el peritatge de Preper es fonamenta en càlculs científics prou coneguts,

però igualment no pot emetre més que hipòtesis en quant al temps de reacció de les persones implicades en l'accident.

En canvi no es discuteix que Carles Manuel S.M. acabava d'engegar la seva motocicleta de baixa cilindrada, després d'haver estat parat al semàfor de l'encreuament dit de "la Paella" d'Escaldes-Engordany.

Que les afirmacions a l'acte de la vista oral de Daniel G.P. segons les quals no va veure la motocicleta no signifiquen un excés de velocitat d'aquella, sinó més aviat una falta d'atenció i d'imprudència del conductor del vehicle VW golf.

Que a més i en la hipòtesi en la que s'hagués demostrat l'excés de velocitat de Carles Manuel S.M., sobrepassant el límit permès de 10 a 14 km/h, no s'hauria pogut considerar com a causa directa de l'accident i de les seves conseqüències danyoses en la mesura en la qual està establert que una velocitat de 40 Km/h no hauria permès evitar la col·lisió, que no s'hauria pogut reprotxar al seu conductor d'haver fracassat en una eventual maniobra de protecció. Finalment la gravetat de les lesions que hauria ocasionat un xoc a aquella velocitat és totalment indeterminable.

Que per tots aquests motius, no hi ha lloc a la partició de responsabilitat.

II.-CONSIDERANT: Sobre la pena imposada pel Tribunal de Corts. Que a la vista de la pena encorreguda, de la gravetat de la falta d'imprudència comesa pel processat i a la importància d'aquestes lesions corporals resultant d'aquesta falta de conducció, la pena d'un mes de presó condicional i 600€ de multa està lluny de ser excessiva i s'ha de confirmar.

III.-CONSIDERANT: En quant a la desestimació de la reclamació de Carles Manuel S.M. pels danys materials causats a la motocicleta, la resolució del Tribunal de Corts és conforme a dret.

Que tal com ja ho ha jutjat aquesta Sala Penal en la sentència de data 7 de març de 2001 es tracta d'una conseqüència legal de l'article 16 de la nova Llei processal, immediatament aplicable en les seves disposicions més favorables al processat que les del Codi de Procediment Penal anterior, segons la qual les accions penals pels danys en accident de circulació solament poden exercir-se a instància de part, això amb les formes requerides per l'article 39 de la Llei, és a dir mitjançant

la presentació de la corresponent querella criminal, sense la qual el perjudicat no és considerat com a part.

IV.-CONSIDERANT: Sobre la indemnització de les lesions corporals sofertes per Carles Manuel S.M., que el processat i la seva companyia d'assegurances d'una part, i el perjudicat d'altra part, contesten les indemnitzacions d'alguns tipus de perjudici atorgat pel Tribunal de Corts, reclamant els primers la seva disminució i els segons l'augment.

Que hi ha lloc de retenir, pel que respecta les indemnitzacions contestades, les següents sumes conformes a les habitualment atorgades per la jurisprudència, i als documents i justificants de despeses aportats, precisant-se que les conclusions del peritatge mèdic del Dr. VERDAGUER no són objecte de cap crítica.

- despeses relacionades amb la hospitalització i convallescència, 6.088.-€, aquesta suma té en compte els desplaçaments presos en càrrec per la CASS i aquells dels quals la part perjudicada n'ha suportat les despeses.

- IPP de 38,5%. Compte tingut de l'edat de la víctima (20 anys al moment de la consolidació) i de la necessària incidència laboral de les seqüeles la indemnització atorgada pel Tribunal de Corts sobre la base de 1,803,03.-€ el punt no és excessiva.

- ITT o lucrum cessans. La indemnització sobre la base de la meitat del salari mínim interprofessional per les persones que estudien és conforme a la jurisprudència. Per tant la quantitat atorgada a aquest títol de 15.075.-€ està justificada.

- Pretium Doloris, qualificat de molt important i avaluat a 7/7, la suma de 30.051.-€ d'indemnització no és excessiva (els barems de l'any 2002 de la Cour d'Appel de Toulouse fixant per perjudicis avaluats a 7/7 indemnitzacions mínimes de 40.000.-€).

- perjudici estètic, avaluat a 3/7 i compte tingut l'edat de la víctima, la suma de 4.808.-€ fixada pel Tribunal és conforme a la jurisprudència.

- perjudici de lleure, deixat a l'apreciació de la jurisdicció, aquest tipus de perjudici consisteix en la privació d'activitats normals de lleure. Ara bé, compte tingut de les seqüeles que presenta Carles Manuel S.M., afectant els membres inferiors, és cert que hi ha un perjudici de lleure, consistent en la privació de la pràctica de bàsquet o d'un altre esport.

Vist la joventut de la víctima la suma atorgada pel Tribunal de Corts de 9.015.-€ constitueix una justa reparació d'aquest tipus de perjudici.

-Trastorns familiars, a l'evidència la importància de les lesions sofertes per Carles Manuel S.M. van necessitar, durant el període de la ITT, l'ajuda d'un tercer, fins i tot si el perit Dr. VERDAGUER després de la consolidació no reté la necessitat d'una tercera persona és a bon dret que el Tribunal ha atorgat una indemnització suplementària de 3.005.-€ a títol de trastorns familiars.

-perjudicis accessoris, el Tribunal de Corts ha retingut a aquest títol les despeses degudament justificades i rebutja la reclamació de 3.005,06€, en la mesura en la qual no està justificada. Per tant la seva decisió sobre aquest punt també s'ha de confirmar.

V.-CONSIDERANT: Que en conseqüència hi ha lloc de confirmar íntegrament la sentència recorreguda, amb la imposició de les costes processals causades pel recurs per meitat als recurrents.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1.- Desestimar els recursos interposats en nom de Daniel G.P., Serafí G.G. i la companyia d'assegurances CATALANA OCCIDENT SA d'una part, i de Carles Manuel S.M. d'altra.

2.- Confirmar la sentència dictada pel Tribunal de Corts en data 12 de febrer de 2003 en la causa núm. 164-2/98.

3.- Condemnar els recurrents al pagament per meitat de les despeses processals causades pel recurs.

4.- Retornar la Causa al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.